

att Riksdagen ville besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, det täcktes Kongl. Maj:t föreskrifva, dels att reseberättelser skola inom viss tid efter hemkomsten afgifvas af alla, som erhålla statsunderstöd för resor och studier i utlandet, dels ock att såsom vilkor för erhållande af statsbidrag till facktidningar och tidskrifter stadgas, att förstnämnda reseberättelser skola i desamma omedelbart efter afgifvandet intagas.

Stockholm den 23 Februari 1885.

På Utskottets vägnar:

ROBERT De la GARDIE.

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Febr. 1885, kl. 12 midd.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3, angående Herr Borgs motion om stadgande af rätt för flicka att på samma vilkor som yngling intagas i sjette och sjunde klasserna vid rikets allmänna läroverk.

Uti en till Utskottet hänvisad motion, N:o 40, har Herr *Borg* på anförda grunder yrkat, »att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t må hemställa, det täcktes Kongl. Maj:t som tillägg till § 25 mom. 3 i Kongl. Maj:ts nådiga stadga af den 1 November 1878 eller ock å annat lämpligt ställe i nämnda stadga förordna i nedanstående syfte: *Flicka ege*

rättighet att intagas i läroverkets 6:te och 7:de klass på samma vilkor som yngling.»

Gemensam undervisning för båda könen är hos oss, såsom bekant, allmän regel inom folkskolan, åtminstone på landsbygden, och har äfven blifvit använd vid en och annan enskild skola, men har hittills varit inskränkt till elever hörande till de egentliga barnaåren, ty folkskolans alumner upphöra i allmänhet med sin skolgång vid den för dem vanliga tidiga konfirmationsåldern, och de enskilda skolor, som användt gemensam undervisning, hafva hittills ej drifvit denna längre än i de klasser, som motsvara de allmänna läroverkens lägre. Utskottet tilltror sig visserligen icke att ovilkorligen jäfva den erfarenhet, som från ett och annat främmande land anföres rörande en vidare sträckt, för båda könen gemensam undervisning, men anser, att om denna också visat sig kunna utan olägenhet någorstades fortgå med elever, hvilka, redan såsom barn sammanförda i skolans lägsta klasser, sedermera följt hvarandra åt hela skolan igenom, förhållandet blir ett annat och vanskligare, om ynglingen och den unga qvinnan skulle i skolan mötas först vid den period af deras lefnad, då deras hela, så väl yttre som inre, utveckling är i sin skarpaste vårbrytning, då fantasien och känslan hafva sitt starkaste välde öfver sinnet.

Att qvinnan, i synnerhet den mindre bemedlade, ännu har större svårigheter än mannen vid sträfvandet att förskaffa sig det mått af kunskaper, som meddelas i de allmänna läroverkens högre klasser, är otvifvelaktigt, men staten har dock på senare tider gjort mycket till afhjelpande af dessa svårigheter genom tid efter annan förhöjda anslag för understödjande af högre elementarläroverk för flickor, genom meddelande af rättighet åt en del sådana af maturitetsexamens anställande och dymedelst dimissionsrätt till universiteten, genom Lärarinneseinariets inrättande, med flera åtgärder; och att det icke kommer att stanna härvid, utan att man skall fortgå vidare på den inslagna vägen, derpå tyda de motioner angående grundlig utredning af hithörande förhållanden, som blifvit vid senare riksdagar väckta, der med tydlig välvilja af båda Kamrarne emottagna — ehuru man ännu icke kunnat enas om formen — och äfven vid innevarande riksdag förnyade.

Det ekonomiska skäl för sitt förslag, som motionären anför: att sjetta och sjunde klasserna vid åtskilliga högre elementarläroverk hafva ett så ringa, mot lärarekrafterna så föga svarande antal lärjungar, torde ej heller väga så särdeles mycket, ty antagligt är väl att de lokala förhållanden, som på somliga ställen orsaka en ringa freqvens på den manliga sidan, skulle i allmänhet äfven der visa samma inverkan på den

qvinliga, och att deremot å andra, der dessa högre klasser redan äro öfverfyllda af manliga lärjungar, tilloppet af qvinliga sådana likaledes skulle blifva stort, samt sålunda här verka hämmande och betungande vid undervisningens ordnande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, anser sig Utskottet böra hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 Februari 1885.

På Utskottets vägnar:

ROBERT De la GARDIE.